

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансова політика

(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

Розробник: Людмила Капаєва, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент

Полтава
20__ р.

Назва навчальної дисципліни	Фінансова політика
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Капаєва Людмила, кандидат економічних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 12 (приміщення деканату обліку та фінансів) <i>e-mail:</i> liudmyla.kapaieva@pdaa.edu.ua , тел.. 050-32-77-840
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: надання фундаментальних знань щодо сутності, основних видів та значення фінансових політичних процесів.

Основні завдання навчальної дисципліни: набуття теоретичних знань та вироблення практичних навичок у сфері формування, розподілу і використання фінансових ресурсів усіх суб'єктів політичних процесів з метою гармонізації їх інтересів та досягнення цілей державної діяльності.

Компетентності:

Загальні (ЗК):

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК12 Здатність працювати автономно.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) (СК):

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмні результати навчання:

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР 24. Оцінювати процеси та явища, що відбуваються у фінансово-банківській сфері, на страховому ринку, у сфері залучення інвестицій та уявляти їх взаємозв'язок із

механізмом формування, розподілу й використання фінансових ресурсів держави з використанням світового досвіду.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретико-методологічні засади формування фінансової політики держави.

Тема 2. Податкова політика в системі фінансового регулювання економіки.

Тема 3. Бюджетна політика як складова соціально-економічного розвитку країни.

Тема 4. Формування монетарної політики.

Тема 5. Фінансова політика місцевого розвитку.

Тема 6. Фінансова політика в аграрному секторі економіки.

Тема 7. Фінансова політика зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 8. Фінансова політика суб'єктів господарювання.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретико-методологічні засади формування фінансової політики держави.

Сутність і роль бюджетно-податкової та монетарної політики у забезпеченні економічного розвитку. Методологічні засади формування державної фінансової політики. Формування і реалізація фінансової політики в країнах з розвинутою та трансформаційною економікою.

Пріоритети координації бюджетно-податкової і монетарної політики. Державна фінансова стратегія як інструмент забезпечення економічного та соціального розвитку суспільства.

Тема 2. Податкова політика в системі фінансового регулювання економіки.

Інституційні особливості становлення системи оподаткування в Україні. Оцінка ефективності фіскальної функції податкової політики. Розвиток регуляторного механізму податкової політики.

Тема 3. Бюджетна політика як складова соціально-економічного розвитку країни.

Бюджетна політика у системі макроекономічного регулювання. Підвищення ефективності видатків бюджету в умовах інституційних перетворень економіки. Напрями забезпечення збалансованості бюджетної системи. Політика управління державним боргом.

Тема 4. Формування монетарної політики.

Етапи становлення та розвитку монетарної політики. Механізми та інструменти реалізації грошово-кредитної політики. Інфляційне таргетування як складова монетарної політики. Грошово-кредитна політика в умовах трансформації економіки.

Тема 5. Фінансова політика місцевого розвитку.

Теоретичні основи формування і реалізації місцевої фінансової політики. Інструментарій планування та реалізації фінансової політики сталого місцевого розвитку.

Теоретико-методологічні засади управління фінансовим потенціалом регіону. Вплив реформи децентралізації на місцеву фінансову політику в Україні.

Тема 6. Фінансова політика в аграрному секторі економіки.

Формування фінансових ресурсів аграрних підприємств. Кредитне забезпечення підприємств аграрного сектору економіки. Страхування в системі реалізації фінансової політики в аграрному секторі економіки. Державна підтримка аграрного сектору економіки. Трансформація податкової політики в реформованому аграрному секторі економіки України.

Тема 7. Фінансова політика зовнішньоекономічної діяльності.

Фінансова політика держави в умовах глобалізації економіки.

Теоретичні основи фінансів зовнішньоекономічної діяльності. Складові фінансової політики та система управління фінансами зовнішньоекономічної діяльності. Методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Митна політика та механізм митного регулювання. Валютна політика та механізм валютного регулювання. Фінансово-платіжний механізм зовнішньоекономічної діяльності. Грошово-кредитна політика та фінансово-кредитний механізм зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішній національний борг та боргова політика України. Податкова політика зовнішньоекономічної діяльності України. Платіжний баланс України.

Тема 8. Фінансова політика суб'єктів господарювання.

Сутність фінансової політики суб'єктів господарювання. Основні суб'єкти її реалізації. Основні фінансові рішення реалізації фінансової політики господарюючих суб'єктів. Зміст та структура фінансової політики підприємства. Мета розробки фінансової політики організації. Стрижневі ланки фінансової політики організації. Стратегічні завдання змісту фінансової політики організації. Критерії ефективності фінансової політики організації. Мета та основні завдання фінансової політики суб'єкта господарювання. Об'єкт, предмет, суб'єкти фінансової політики організації. Принципи організації фінансової політики суб'єктів підприємницької діяльності та їх основний зміст. Особливості внутрішньої та зовнішньої фінансової політики. Сутність та найважливіші елементи фінансової стратегії організації. Сутність фінансової тактики та основні тактичні завдання, досягнення яких повинне забезпечувати управління фінансами. Критерії вибору фінансової тактики суб'єкта господарювання.

Структура навчальної дисципліни

Тема, зміст	Форма діяльності (заняття), кількість годин		Види діяльності здобувачів вищої освіти	Оцінювання (кількість балів)
	Лекція	Практичне/семінарське заняття		
Тема 1. Теоретико-методологічні засади формування фінансової політики держави.	2	4	- виконання завдань на практичних заняттях; - участь в обговоренні на семінарському занятті; - виконання завдань самостійної роботи;	4 3 4

Тема, зміст	Форма діяльності (заняття), кількість годин		Види діяльності здобувачів вищої освіти	Оцінювання (кількість балів)
	Лекція	Практичне/семінарське заняття		
			- опитування	3
Тема 2. Податкова політика в системі фінансового регулювання економіки.	2	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	4 4 3
Тема 3. Бюджетна політика як складова соціально-економічного розвитку країни.	2	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	4 4 3
Тема 4. Формування монетарної політики.	2	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	4 4 3
Тема 5. Фінансова політика місцевого розвитку.	2	4	- виконання завдань на практичних заняттях; - участь в обговоренні на семінарському занятті; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	4 3 4 3
Тема 6. Фінансова політика в аграрному секторі економіки.	2	4	- виконання завдань на практичних заняттях; - участь в обговоренні на семінарському занятті; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	4 3 4 3
Тема 7. Фінансова політика зовнішньоекономічної діяльності.	2	2	- виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	4 4 3
Тема 8. Фінансова політика суб'єктів господарювання.	2	4	- виконання завдань на практичних заняттях; - участь в обговоренні на семінарському занятті; - виконання завдань самостійної роботи; - опитування	4 3 4 3
Разом	16	24		100

Політика виставлення балів

Форма, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- виконання завдань на практичних заняттях (діапазон 0-4 бали):

4 бали	правильне виконання;
3 бали	в цілому правильне виконання, з незначною кількістю помилок;
2 бали	неповне виконання з значною кількістю помилок;
1 бал	виконання задовольняє мінімальні критерії, студент робить принципові помилки;
0 балів	студент не виконав завдання

- участь в семінарському занятті (діапазон 0-3 бали):

3 бали	здобувач вищої освіти надав повну відповідь;
2 бали	здобувач вищої освіти надав неповну відповідь, з незначною кількістю помилок;
1 бал	здобувач вищої освіти надав відповідь;
0 балів	студент не надав

- виконання завдань для самостійної роботи (діапазон 0-4 бали):

4 бали	правильне виконання;
3 бали	в цілому правильне виконання, з незначною кількістю помилок;
2 бали	неповне виконання з значною кількістю помилок;
1 бал	виконання задовольняє мінімальні критерії, студент робить принципові помилки;
0 балів	студент не виконав завдання

- опитування (діапазон 0-3 бали):

3 бали	здобувач вищої освіти надав повну відповідь;
2 бали	здобувач вищої освіти надав неповну відповідь, з незначною кількістю помилок;
1 бал	здобувач вищої освіти надав відповідь, що задовольняє мінімальні критерії, зробив принципові помилки;
0 балів	студент не надав відповіді

Форма проведення підсумкового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік.

Вимоги до учасників навчального процесу:

- відвідування навчальних занять;
- систематична та старанна навчальна робота;
- своєчасне виконання завдань;
- відвідування консультацій у випадку необхідності роз'яснення навчального матеріалу, відсутності на заняттях;
- дотримання принципів академічної доброчесності.

Застереження:

- небажане спізнення на навчальне заняття;
- небажане користування телефоном, планшетом під час заняття, за винятком випадків, коли це потрібно з навчальною метою;

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 4-х бальною шкалою
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Незараховано
0-34	F	

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Гудзь О.С., Стецюк П.А. Фінансова політика підприємства: навч. посіб. Львів: ЛігаПрес, 2017. 120 с.
2. Державна фінансова політика України в умовах євроінтеграції: погляди науковців та практиків: зб. тез наук. доп. за матеріалами II Всеукр. наук.- практ. конф., м. Львів, 18 лютого 2021 р. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – 366 с.
3. Петрушенко Ю.М. Фінансова політика місцевого розвитку : монографія / Ю. М. Петрушенко, В. Т. Венцель, А. В. Височина. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 380 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/79909>
4. Фінансова політика в аграрному секторі економіки: стан та перспективи: монографія / [І. В. Абрамова, О. М. Віленчук, Д. І. Дема та ін.]; за ред. проф. Д. І. Деми. Житомир: ЖНАЕУ, 2015. 364 с.
5. Фінансова політика держави : монографія / М. Д. Пасічний. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 440 с.
6. Фінансова політика зовнішньоекономічної діяльності: навч.посіб. / В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А. В. Хомутенко, О. Г. Волкова – Харків: «Діса плюс», 2018. – 370 с. <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/7569>
7. Фінансова політика у системі соціально-економічного розвитку України : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 13–14 квіт. 2016 р.) / І.Я. Чугунов, М.В. Тарасюк, Т.В. Канєва та ін. ; відп. за вип. І.Я. Чугунов. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 236 с.

Допоміжні

1. Алексєєва Н., Табакова Т. Фінансова політика України в умовах інтеграційних процесів: доміанти, ризики та виклики сучасності. *Вчені записки. Функціональна економіка*. №17. 2016. С. 83-90. <https://core.ac.uk/download/pdf/197264492.pdf>
2. Гордієнко Л.А. Перспективи розвитку державної фінансової політики в Україні. Держава та регіони. Серія: Державне управління. 2015. №4(52). С. 20-24. http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/4_2015/6.pdf
3. Єрешко Ю. О., Товмасян В. Р. Теорія фінансової політики підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. Економічна наука. № 15—16/2020. С. 63-68. http://www.investplan.com.ua/pdf/15-16_2020/13.pdf
4. Коровій В. В. Державна фінансова політика як інструмент економічного зростання. *Економіка та держава*. 2020. № 12. С. 50–54. DOI: [10.32702/2306-6806.2020.12.50](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.12.50)
5. Курило О.В. Фінансова політика України в умовах євроінтеграційних процесів Економіка і суспільство: Гроші, фінанси і кредит. Мукачівський державний університет. 2018. Випуск №9. С. 1085-1088. http://economyandsociety.in.ua/journals/19_ukr/162.pdf
6. Кушинова Н.Г. Основні теоретичні підходи до визначення поняття фінансової політики. *Вісник Запорізького національного університету*. №2(6), 2010. С. 216-223.
7. Лук'яненко І., Сидорович М. Бюджетно-податкова політика України: нові виклики : монографія. К. : НАУКМА, 2014. 229 с.
8. Малишко В. В., Пучко А. О. Фінансова політика України на сучасному етапі. Траектория науки. Международный электронный научный журнал: - www.pathofscience.org. Section “Economics” 2017. Т. 3. № 1. С. 4.1-4.8.
9. Петрушевська В. В.Фінансова політика попередження та ліквідації наслідків глобальної економічної нестабільності: закордонний досвід. *Проблеми економіки: Світова економіка та міжнародні відносини*. 2014. №1. С. 31-36. https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2014-1_0-pages-31_36.pdf
10. Розпутенко І.В. Публічні фінанси: навч.посіб. К.:НАДУ, 2008. 47 с.

11. Савастеева О. Державна фінансова політика в контексті світових глобалізаційних процесів. Економіко-соціальні відносини в галузі фізичної культури та сфері обслуговування : матеріали 3-ї Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 1–2 квіт. 2021 р.). – Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2021. Секція 1. С. 35-37.
<http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/31622>
12. Татарин Н.Б., Васьків І.М. Сучасна фінансова політика в Україні: проблеми і перспективи розвитку. Науковий погляд: економіка та управління. Економічна теорія та історія економічної думки. 2018. №1(59). С. 7-12.
http://scientificview.umsf.in.ua/archive/2018/1_59_2018/3.pdf
13. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. /О. А. Шеремет, І. В. Дем'яненко, К.В. Багацька [та ін.] за заг. ред Т. А. Говорушко. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 612 с.
14. Фінанси зарубіжних країн: навч. посіб. / Кізіма Т. О., Кравчук Н. Я., Горин В. П. та ін.; за ред. О. П. Кириленко. Тернопіль: Економічна думка, 2013. 420 с.
15. Хринюк О.С., Третяк Ю.В. Принципи управління фінансовою політикою підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. 2015. №8. С. 656-659.
<http://global-national.in.ua/archive/8-2015/139.pdf>
16. Чайковська В.П. Сутність фінансової політики, її значення та роль в житті держави. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки. 2014. Випуск 9. Частина 7. С. 202-206.
http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_09/371.pdf
17. Юхименко П.І. Теорія фінансів: Підручник. За ред. проф. В.М. Федосова, С.І. Юрія. К.: Центр учбової літератури, 2010. 576 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України: minfin.gov.ua.